

HEDEF İKTİDARI ALMAKTIR...

İstanbul Yıldız Teknik Okulu Öğrenci Derneği, “Türk Devrimi’nin stratejisi ne olmalıdır?” konusu üzerinde, bir seri konferans ve bir açık oturum düzenlemiştir. Konferanslara, 6 Ocak 1968 Cumartesi günü, Türkiye öğretmenler Sendikası Salonu’nda, Türkiye İşçi Partisi Merkez Yürütme Kurulu Üyesi ve Urfa Milletvekili Behice Boran tarafından verilen konferansla başlanmış, daha sonraki günlerde de, sırasıyla Mihri Belli, İlhan Selçuk, Hayrettin Uysal konuşmuşlardır.

13 Ocak 1968 Cumartesi günü yapılan açık oturuma ise, CHP’yi temsil etmesi gereken Hayrettin Uysal’ın dışındaki üç konuşmacı katılmışlardır.

Behice Boran, 6 Ocak tarihinde verdiği iki saatlik uzun konferansından sonra, saat 22.20’ye kadar, dinleyicilerin kendisine sordukları çeşitli soruları cevaplandırmıştır.

Reform, Devrim ve İhtilal

Boran, konuşmasına, reform “ıslahat”, devrim “inkilâp” ve ihtilâl kelimelerinin anlamlarını belirtmekle başlamış, özetle şöyle demiştir:

Reform “ıslahat”, mevcut düzeni muhafaza ederek, onda bir takım düzeltmeler yapmaktır. Bugünkü durumda bu, kap-kaççı kapitalist düzeni sürdürmek ve bu düzen için de, emekçi halk yararına bazı düzeltmeler yapmayı istemek anlamına gelir.

Devrim; sosyal yapının değişmesidir. Bu da, üretim ilişkileri sisteminde, dolayısıyla, mülkiyet ilişkilerinde ve politik iktidarın sınıf muhtevasında değişikliktir.

İhtilâl ise, devrimin, bir halk ayaklanması hareketi, silâhlı mücadele ile gerçekleştirilmesidir. Devrim, mutlaka silâhlı mücadeleyi gerektirmez. Demokratik mücadele ve seçimler yoluyla iktidarı almakla da gerçekleştirilebilir.

Strateji Ne Olacaktır?

Behice Boran, daha sonra, konferansın konusu olan, “Türk devriminin stratejisi ne olmalıdır?” sorusunu ele almış, “Soru; ne olmalıdır, diye değil, ne olacaktır? diye sorulmalıdır” demiştir.

Boran, şöyle devam etmiştir:

“Çünkü mesele, kendi aklımıza uygun gelen veya gönlümüzün olmasını dilediği şeyleri değil, Türkiye’nin objektif somut şartları, içinde bulunduğu tarihsel aşama ışığında, mümkün ve geçerli olanı tespit etmektir.

Türk devriminin stratejisi ne olacaktır sorusunu cevaplamadan önce, bir başka sorunun cevabını açık-seçik vermek gerekir. Türk devrimi bir burjuva devrimi mi olacaktır; yoksa bir sosyalist devrim mi? Bu soruların cevabını, iktidara gelince uygulanacak programın niteliğinden çok, iktidarın sınıf muhtevasına göre vermek gerekir. Bütün devrim hareketlerinin amacı, politik iktidarı ele geçirmektir. Türk

devrim hareketinin amacı, “ara sınıflar” denilen küçük burjuvazi de dahil olmak üzere, burjuvaziyi mi, yoksa işçi ve emekçi sınıflarını mı iktidara getirmeyi amaç bilecektir.? Bizim cevabımız; amacın, işçi ve emekçi sınıfları iktidara getirmek olduğudur. Ve bugün verilen mücadele de bunun içindir.”

Türkiye’yi Sosyalizme Götürecek Rota

TİP Merkez Yürütme Kurulu üyesi, daha sonra, iktidara gelince uygulanacak programın, Türkiye’yi hemen sosyalist topluma dönüştürecek bir program olmayacağını, ancak TİP dışında bazı çevrelerde sözü edilen ve sosyalist literatürde “demokratik devrim” ya da “milli devrim” denilen aşama da olmayacağını belirtmiş, “Bu merhale, Türkiye’yi sosyalizme götürecektir rotanın ilk menzili olacaktır” demiştir. Boran, bu sorunu açıklığa kavuşturmak amacıyla örnekler vermiş, bu arada toprak reformu konusu üzerinde de durmuştur. Boran, bu konuda şöyle demiştir:

“Toprak reformu, bir burjuva reformudur, sosyalizm değildir deniliyor. Öyledir. O kadar ki, sosyalist teoride, kapitalist ülkelerde kapitalizmin sınırsız gelişebilmesi için, toprağın millileştirilmesi, toprak rantının ortadan kalkması gerektiği belirtilir. Ama, hiç bir kapitalist ülke bunu yapmamıştır. Bizim burjuvazi de işte, 1946’da geçirilen “Köylüyü Topraklandırma Kanunu” ile yapıldığı kadarını yapmıştır. O zamandan bu yana bir hayli toprak dağıldı. Sorun çözüldü mü? Türkiye’yi sosyalizme götürecektir bir rota üzerinde gerçek bir toprak reformunu, ancak işçi ve emekçi sınıfların iktidarı, onların partisi yapabilir. Bu burjuvazinin tasarladığı ya da yaptığı “toprak reformu”ndan apayrı niteliktedir. Biz, toprak reformundan, sadece topraksız köylüye toprak dağıtılmasını değil, tarım üretiminin yeniden organizasyonunu anlıyoruz, ikincisi, bu reformu, merkezîyetçi, tepeden inme usullerle değil, ilgili köylü kütlelerini köy kurulları şeklinde örgütleyip, “reform”un uygulanmasına onların katılması şeklinde programlıyoruz.”

Burjuva Devrimi ve Türkiye

Burjuva ve sosyalist “toprak reformu” anlayışı ve uygulaması arasında farkları belirttikten sonra, Boran “Tâ Tanzimat’tan beri, Türkiye’de burjuva devrimciliği denenmiştir” diyerek devam etmiş; Birinci Milli Kurtuluş Savaşı’nın ve Cumhuriyetten sonra yapılanların sınıfsal karakteri üzerinde durmuş, bugüne kadar görülen ekonomik ve politik oluşumları ana çizgileriyle özetlemiştir. Boran, şöyle demiştir:

“Türkiye, burjuvazinin öncülüğünde, bir demokratik devrim safhası geçirmiştir. Kapitalist yoldan kalkınmayı denemiştir. Sonunda yine emperyalizmin kucığına düşmüştür. Şimdi, ikinci bir millî kurtuluş mücadelesi içindedir.”

Behice Boran, bu ikinci milli kurtuluş mücadelesi içinde, sosyal sınıf ve tabakaların yeri ve rolü konusunu ele almış, sivil-asker, “yönetici kadro”nun ve “aydın” tabakasının çelişkili durumunu tahlil etmiş, hangi objektif şartların bu tabakayı sosyalizme yönelttiğini açıklamış ve “millî burjuvazi” sorunu üzerinde durarak, “Yabancı sermayeye karşı çıkan, bağımsızlığı savunan bir burjuvazi henüz görülüyor; karşı çıkarsa, elbet onu bu noktada destekleriz. Türkiye işçi Partisi, Türkiye Ortak Pazar’a giremez, sanayi mahv olur... diyerek, kendisine rağmen, esasen yerli sanayiciyi yabancı sermayeye karşı korur bir politika savunmaktadır.” demiştir.

Boran şöyle devam etmiştir : “Bu konuda asıl üzerinde durulması, cevaplandırılması gereken iki soru var: Birincisi; yabancı sermayeye karşı, bağımsızlıktan yana çıkıyor, onunla işbirliği yapacağız diye, burjuvazi karşısında emekçi sınıfların hak ve çıkarlarını savunmaktan şimdilik vazgeçecek miyiz? Hayır...

İkincisi; işçi sınıfı güçsüz, emekçiler bilinçli değil diye, burjuvazinin, “ara sınıflar”ın öncülüğüne mi bırakacağız hareketi? Buna da cevabımız hayır...

“Millî demokratik güçlerin işbirliği” gerekçesiyle bizim tezlerimize karşı çıkanlar, açıkça belirtmemekle beraber, bu sorulara “evet” diyor gibidirler.”

Hedef İktidarı Almaktır

Anti-emperyalist, anti-faşist demokratik, millî güçlerin işbirliği konusu üzerinde uzun süre konuşan Boran, “İşbirliği, dayanışma hareketi, bir politik örgüt etrafında oluşursa, yararlı ve olumlu sonuçlar verir. Çünkü hedef, iktidarı almaktır. Ne kadar miting, yürüyüş yapılsa yapılsın, bildiriler, protestolar yayımlanırsa yayımlansın, iktidara yönelmiş politik, örgütlü bir hareket olmazsa, bir sonuç alınamaz. Hiç bir parti ile ilişkisi olmayan bir işbirliği hareketi, tezi, partiler üstü ve partiler dışı sendikacılık görüşü kadar anlamsızdır, gülünçtür...” demiştir.

Bugün Türkiye’de fiilen de öncülüğün, işçi ve emekçi sınıfların partisinde, Türkiye İşçi Partisi olduğunu belirten Boran; Türk Ceza Kanununun 141 ve 142. nci maddelerinin Anayasa’ya aykırı ve yürürlükten kaldırılması konusunda 1962’de yürütülen imza toplama hareketini, ikili anlaşmalar, Amerikan üsleri, NATO konularında mücadele ve kampanyayı örnek olarak vermiş, bütün bu sorunları TİP’in ortaya attığını ve bu konulardaki mücadeleyi TİP’in yürüttüğünü belirterek, “işbirliği hareketi, somut hedefler dışında gerçekleşmektedir...” demiştir. Boran, bu arada, Türkiye İşçi Partisi’nin, diğer muhalif partiler, hattâ iktidar partisi üzerindeki etkileri üzerinde de önemle durmuştur.

Türk Sosyalist Hareketinin Özellikleri

Behice Boran, konuşmasına, “Türk sosyalist hareketinin özellikleri” konusuna değinerek devam etmiş, “Türkiye’de sosyalist hareket, işçi ve emekçi sınıfların birleşik hareketi olarak gelişmektedir.” diyerek, Türkiye gibi az gelişmiş bir toplumla, kapitalist toplumlarda, ekonomik sistem, sınıf düzeni ve ilişkileri arasındaki farkları anlatmıştır. Türkiye’nin az gelişmiş bir ülke olarak, emperyalizmin nüfuz ve sömürüsü altında oluşunun ve sosyal sınıfların birbirinden Batı’daki kadar kesin hatlarla farklılaşmamış olmasının, işçi ve emekçi sınıfların birbirine yaklaşmasını kolaylaştırdığını, esas kutuplaşma ve zıtlaşmanın, egemen sınıflarla (millî burjuvazi denilen yerli sanayiciler dahil) işçi ve emekçi sınıflar arasında olduğunu belirten Boran, Türkiye’de halen sınıf bilincinin, emekçi olan-emekçi olmayan ayrımının kaba çizgilerle oluştuğunu ifade etmiştir.

Anayasa Çerçevesi İçinde

Boran, şöyle devam etmiştir: “Türk sosyalist hareketi, Anayasa çerçevesi içinde gelişmektedir. Bunu söylemek “statükoculuk” değildir. Gerçi, genel olarak, hukuk düzenleri tutucudur; toplumun objektif şartlarının gelişmesi, hukuk düzeninin ile-

risinde gider. Ama, Türkiye'ye bugün Anayasa'nın getirdiği düzen, fiilen mevcut düzenin ilerisindedir ve Anayasa sosyalist gelişmeye açıktır. Anayasa'nın getirdiği düzen, sosyalist bir düzen değildir; ama sosyalizme varacak bir rota üzerinde gelişmeyi engellemez, bu yolu açık tutar. Bunun içindir ki, Türkiye İşçi Partisi, ta baştan beri, Anayasa'nın eksiksiz, tastamam uygulanmasını savunur.”

Birbirine Bağlı Mücadeleler

“Millî bağımsızlık mücadelesi ile sosyalizm için mücadele, birbirine bağlıdır. Hattâ tek bir hareketin iki yanındır. Dış politika ile iç politika birbirine bağlıdır. Yabancı sermaye ile ortaklık ve işbirliği eden, yabancı kredilerden faydalanan egemen sınıfların, ikili anlaşmaları, NATO Andlaşması'nı imzalamış ve Amerikan üslerinin kurulmasına izin vermiş partileri ve iktidarları, hiç bir zaman bağımsızlığımızı tam savunamazlar, gerçekleştiremezler. Bunu ancak işçi ve emekçi sınıfların partisi, iktidarı yapabilir.”

Türk Sosyalist Hareketi Bağımsızdır

“Türk sosyalist hareketi bağımsızdır. Türk Devletin bağımsızlığı kadar, hareketin bağımsızlığı konusunda da aynı derecede titizdir. Türkiye İşçi Partisi, daha önceki hareket ve örgütlerin tarihsel anlamda bir devamıdır; ama örgüt ve hareket olarak yepyeni bir niteliktedir. Sosyalizm, yüz yılı aşan bir sürede, biriken literatürü, teorisyle ve uygulamalarda alınan tecrübeleriyle, insanlığın ortak kültür mirasıdır. Her memleketin sosyalistleri, bu arada Türk sosyalistleri, bu ortak mirastan faydalananak kendi ülkelerinin şartlarına özgü, sosyalizme götüreceği yolu bulmak zorundadırlar. Türkiye İşçi Partisi, bugün bunun da mücadelesini vermekte, Türk sosyalist hareketini gerçekçi ve geçerli yeni bir raya oturtmaktadır.”

Türk Ordusu Egemen Sınıf Ordusu Değildir

Boran konferansını bitirdikten sonra, iki saat yirmi dakikalık bir süreyle, kendisine sorulan soruları cevaplandırmıştır. Çoğunun daha fazla açıklanması istenen noktalara ilgili olduğu sorular arasında, bir dinleyici de, “Türk toplumunda ordunun yeri ve rolü” sorunu ile ilgili bir soru yöneltmiştir.

Boran, Türk ordusunun, bir “egemen sınıf” ordusu olmadığını, ordu kadrolarının, üst sınıflardan çok, halk tabakalarından geldiğini belirttikten sonra, “Ama, Türk Ordusu'nun bir başka niteliği var ki, asıl önemli olan odur. Türk Ordusu ne zaman ülkenin politik hayatına müdahale etmişse, bu, daima Türk toplumunun tarihsel gelişimi doğrultusunda bir müdahale olmuştur, hiç bir zaman ters yönde olmamıştır. Meşrutiyet'te böyle olmuştur. Millî Kurtuluş Savaşı'nda böyle olmuştur. 27 Mayıs 1960'da da böyle olmuştur.”

Boran daha sonra, kısaca, Amerika Birleşik Devletleri'nin Lâtin Amerika ordularını, o ülkelerdeki demokratik hareketleri bastırmakta, yerli oligarşilerin bir aracı haline getirdiğine işaret etmiş, “Amerika, Türkiye'de de aynı şeyi yapmak ister. Ve bu yönde çabalar sarf edildiğine dair bazı işaretler de vardır...” demiştir.